

Esperi Care Oy tytäryhtiöineen
Mannerheimintie 164
00301 Helsinki

Helsingissä 16.11.2022

SÄHKÖPOSTILLA

Loviisan kaupunki
Perusturvalautakunta

kaupunki@loviisa.fi
PL 77
07901 Loviisa

Loviisan kaupungin perusturvalautakunnalle

Asia Oikaisuvaatimus koskien Loviisan kaupungin perusturvajohtajan viranhaltijapäätöstä 4.11.2022 § 50/2022, hinnankorotusesitys, ikäihmisten palveluasuminen / Esperi Care Oy (saatu tiedoksi sähköpostitse 4.11.2022).

Oikaisuvaatimuksen hakija

Esperi Care Oy tytäryhtiöineen

Asiamies ja prosessiosoite

Enni Kranni
Lakimies

Kralex Oy
Fleminginkatu 4 A
00530 Helsinki
puh. 0505319186
sähköposti: enni.kranni@kralex.fi

Päätöksen tehnyt viranomainen

Loviisan kaupunki
Perusturvajohtaja

Salassapito Tämä oikaisuvaatimus ei sisällä liikesalaisuuksia.

1. Vaatimukset

Esperi Care Oy vaatii kunnioittavasti, että Loviisan perusturvalautakunta kumoaa Loviisan kaupungin perusturvajohtajan viranhaltijapäätöksen 4.11.2022 §50/2022, (**Liite 1**) ja oikaisee virheellisen menettelynsä käsittelemällä asian uudelleen ja hyväksyy hinnankorotuksen Esperi Care Oy:n 16.9.2022 hinnantarkistusesityksen (**Liite 2**) sekä tämän oikaisuvaatimuksen mukaisesti.

2. Vaatimuksen perusteet

2.1. Taustaa

Loviisan kaupunki ja Esperi Care Oy (Palvelukoti Rantakartano Oy) ovat solmineet 28.1.2022 päivätyyn Loviisan kaupungin laatiman hankintasopimuksen (**Liite 3**) koskien ikäihmisten asumispalveluiden tuottamista Esperi Hoivakoti Loviisan Ulrikassa. Sopimukseen on sisältynyt muun ohella ehdot hinnasta ja hinnan muutoksista. Sopimuksessa on sovittu palveluhinnasta vuodelle 2022, ajanjaksolle 1.1.2023 - 31.3.2023 ja 1.4.2023 alkaen.

Esperi Care Oy on tehnyt kyseisen sopimuksen ehtojen mukaisesti asiakaskohtaisia sopimuksia koskevan hinnantarkistusesityksen (**Liite 2**) Loviisan kaupungille 16.9.2022 sekä 1.1.2023 alkaen että 1.4.2023 alkaen.

Hinnantarkistuksen perusteena on käytetty hankintasopimuksessa ilmoitettua pistelukua 111,00 (*Tuottajahintaindeksi Q Terveys- ja sosiaalipalvelut (2015=100), palvelut yksityiselle ja julkiselle sektorille*) ja tarkistusindeksinä hinnantarkistusesityksen hetkellä voimassa ollutta pistelukua 120,90. Näin hinnankorotusprosentiksi muodostui 8,92 %.

Loviisan kaupungin perusturvajohtaja Carita Schröder on sekä sähköpostitse 24.11.2022 (**Liite 4**) että suullisesti 2.11.2022 ilmoittanut Loviisan kaupungin hyväksyvän Esperi Care Oy:n hinnankorotuksen 8,92 % 1.1.2023 alkaen.

Hinnankorotuksen hyväksymisen jälkeen perusturvajohtaja Carita Schröder onkin yllättäen 4.11.2022 ilmoittanut, että sopimuksesta on löytynyt virhe indeksin pisteluvun osalta. Viranhaltijapäätöksen mukaan ”*Hinnantarkistuksen lähtökohtana on sopimuksen mukaisesti toukokuun 2021 pisteluku. Valitettavasti sopimukseen on merkitty lähtökohdaksi väärä luku (111,0). Jälkikäteen voidaan aukottomasti ja julkisista lähteistä tarkistetusti todeta, että lähtöindeksinä käytetty vuoden 2021 toukokuun viimeisin julkaistu oikea pisteluku on 117,1. Kyseessä on siis ilmeinen kirjoitus- tai laskuvirheeseen rinnastettava tekninen virhe, johon sopimuskumppanin on kohtuutonta vedota.*”

Esperi Care Oy vaatii 4.11.2022 annettuun viranhaltijapäätökseen (**Liite 1**) oikaisua alla selostetuin perustein.

2.2. Loviisan kaupungin hyväksyvä päätös Esperri Care Oy:n hinnankorotukseen

Kuten edellä on todettu, Loviisan kaupungin perusturvajohtaja Carita Schröder on sekä sähköpostitse 24.10.2022 (*Liite 4*) että suullisesti 2.11.2022 ilmoittanut Loviisan kaupungin hyväksyvän Esperri Care Oy:n hinnankorotuksen 8,92 % 1.1.2023 alkaen.

Viranomainen, tässä tapauksessa perusturvajohtaja on voinut hallintolain (6.6.2003/434) 43§:n mukaan antaa hallintopäätöksen kirjallisesti sähköpostilla sekä suullisesti ja se on tällöin hallintolain mukaan viranomaista sitova päätös. Erityisesti hyvän hallinnon mukaisen luottamuksensuojaperiaatteen mukaan asianosaisen on voitava luottaa siihen, että viranomaisen päätös on pysyvä eikä viranomainen muuta päätöstä asianosaisen vahingoksi ilman hallintolain mukaisia perusteita.

Hallintolain 50§:n mukaan päätöksessä olevaa asiavirhe voidaan korjata asianosaisen vahingoksi vain, mikäli asianosainen siihen suostuu, tai mikäli virhe on ilmeinen ja se on aiheutunut asianosaisen omasta menettelystä.

Tässä tapauksessa Loviisan kaupungin perusturvajohtaja Carita Schröder on antanut sitovan hallintopäätöksen, eikä sitä voida myöhemmin korjata Esperri Care Oy:n vahingoksi, sillä kyseinen Loviisan kaupungin väittämä virhe ei ole aiheutunut Esperri Care Oy:n omasta menettelystä. Loviisan kaupunki on yksipuolisesti laatinut nyt kyseessä olevan hankintasopimuksen ja vastaa siinä olevasta mahdollisesta virheestä.

Näin ollen Loviisan kaupungin perusturvajohtajan aiemmin kirjallisesti 24.10.2022 (*Liite 4*) ja suullisesti 2.11.2022 antamaa hallintopäätöstä ei voida korjata Esperri Care Oy:n vahingoksi ja yksinomaan jo tällä perusteella kyseinen 4.11.2022 annettu viranhaltijapäätös on kumottava ja oikaistava uudella päätöksellä.

2.3. Hankintasopimuksen kirjoitusvirheeseen vetoaminen ja sopimuksen laatijan vastuu

Esperri Care Oy ja Loviisan kaupunki ovat solmineet 28.1.2022 päivätyn Loviisan kaupungin yksipuolisesti laatiman hankintasopimuksen (*Liite 3*). Yleisenä sopimusoikeuden lähtökohtana on, että sopimus sitoo sopijapuolia.

Loviisan kaupungin perusturvajohtaja Carita Schröderin viranhaltijapäätöksen 4.11.2022 mukaan hankintasopimuksessa on kuitenkin virhe pisteluvun 111,00 osalta, joka on kirjoitus- tai laskuvirheeseen rinnastettava tekninen virhe, johon sopimuskumppanin on kohtuutonta vedota.

Hankintasopimuksen kohdassa 8. on kerrottu hinnan tarkistuksen perusteena olevan Tilastokeskuksen Palvelujen tuottajahintaindeksin, liitetaulukon 2; Palvelujen tuottajahintaindeksit 2015=100, palvelut yrityksille ja julkiselle sektorille (BtoB), luokan Q Terveystenhoito- ja sosiaalipalvelut

https://www.stat.fi/til/pthi/2020/01/pthi_2020_01_2020-04-24_tau_002_fi.html

muutos. Tämän jälkeen sopimuksessa on mainittu lähtöindeksinä käytettävän vuoden 2021 toukokuussa viimeisintä julkaistua pistelukua 111,00.

Kyseessä ei ole Loviisan kaupungin väittämä tekniseen virheeseen rinnastettava kirjoitus- tai laskuvirhe, sillä Loviisan kaupunki on laatimassaan hankintasopimuksessa selkeästi ilmoittanut lähtöindeksinä pisteluvun 111,00 ja lisäksi vielä vahvistanut kyseisen pisteluvun 111,00 lisäämällä luvun sisältävän Tilastokeskuksen taulukon https://www.stat.fi/til/pthi/2020/01/pthi_2020_01_2020-04-24_tau_002_fi.html sopimukseen.

Kun pisteluku 111,00 on ilmoitettu sekä erikseen että Tilastokeskuksen virallisen taulukon muodossa, Esperri Care Oy on voinut luottaa kyseisen pisteluvun 111,00 olevan sopimuksessa sovellettava hinnantarkistuksen peruste. Esperri Care Oy ei ole voinut tietää eikä sen olisi pitänyt tietää, ettei hinnantarkistuksen perusteena olisi tarkoitettu sovellettavan nimenomaan mainittua pistelukua 111,00.

Loviisan kaupunki on viranhaltijapäätöksessään esittänyt, että hankintasopimuksen hinnantarkistuksen perusteena on nimenomaan toukokuussa 2021 viimeisin julkaistu pisteluku, vaikka sopimuksessa on kerrottu tarkka pisteluku 111,00 ja lisätty kyseinen Tilastokeskuksen indeksitaulukko sopimukseen. Sopimus on siten epäselvä ja tulkinnanvarainen sen seikan osalta, mitä pistelukua hinnankorotusehtoon tulisi soveltaa.

Kuten edellä on todettu, hankintasopimus on epäselvä ja tulkinnanvarainen pisteluvun sisältävän hinnankorotusehdon osalta. Sopimusoikeuden periaatteiden ja oikeuskäytännön myötä syntyneen epäselvyyssäännön mukaisesti epäselvää tai tulkinnanvaraista sopimusehtoa tulkitaan poikkeuksetta sopimuksen laatijan vahingoksi.

Loviisan kaupunki on yksipuolisesti laatinut nyt puheena olevan hankintasopimuksen ja vastaa sen sisällöstä, joten edellä todettua epäselvää hinnankorotusehtoa on sovellettava Loviisan kaupungin vahingoksi. Näin ollen Loviisan kaupungin on tälläkin perusteella kumottava ja oikaistava 4.11.2022 annettu viranhaltijapäätös (*Liite 1*).

2.4. Hankintasopimuksen kohtuuttoman sopimusehdon sovittelu

Mikäli Loviisan kaupunki edellä todettujen perusteluiden vastaisesti pysyttäisi 4.11.2022 annetun viranhaltijapäätöksen sitä oikaisematta ja siten yksipuolisesti noudattaisi omaa tulkintaansa hinnankorotusehdossa mainitusta indeksiehdosta Esperri Care Oy:n vahingoksi, johtaisi tämä päätös Esperri Care Oy:n kannalta kohtuuttomaan lopputulokseen sopimusehdon osalta.

Loviisan kaupungin esittämä hinnankorotus 3,25 % ei olisi sopimuskumppani Esperri Caren osalta kohtuullinen, kun otetaan huomioon sopimuksen solmimishetken jälkeiset hoivapalveluiden tuottamiseen liittyvät kustannusmuutokset.

Kuten Esperri Care Oy:n 16.9.2022 hinnankorotusesityksessään (*Liite 2*) on todettu, sopimuksen hinnankorotus ainoastaan Tilastokeskuksen palvelujen tuottajahintaindeksin

Q mukaan ei ole kohtuullista. Hankintasopimuksessa ei ole ennakoitu vuoden 2022 kevään jälkeen tapahtunutta kustannusnousua markkinoilla eli muun muassa poikkeuksellista hoiva-alan TES korotusta (syyskuun TES-korotus 4 %), poikkeuksellisen korkeaa inflaatiota (inflaatio 8,1 % syyskuussa 2022) taikka ennen näkemätöntä energiakustannusten nousua. Näin ollen sopimusehto, jossa hinnankorotuksen perusteena käytetään ainoastaan palvelujen tuottajahintaindeksiä, on jo lähtökohtaisesti kohtuuton.

Oikeustoimilain (17.12.1982/956) 36§:n mukaisesti edellä mainitun kaltaista kohtuutonta sopimusehtoa voidaan joko sovitella tai jättää se huomioon ottamatta. Kohtuuttomuutta arvioitaessa otetaan huomioon mm. osapuolten asema ja olosuhteet. Tässä tapauksessa Loviisan kaupunki on yksipuolisesti laatinut hankintasopimuksen ja sen hinnankorotusehdot.

Kuten edellä on todettu, sopimuksen solmimisen jälkeen markkinoilla on tapahtunut merkittävää kustannusnousua, jota ei voitu ennakoida tarjottaessa hoivapalvelun hintaa. Palvelujen tuottajahintaindeksi ei kokonaisvaltaisesti ja ajantasaisesti kerro todellista kustannustason nousua hoivapalvelujen tuottamisessa. Loviisan kaupunki on myös yksipuolisesti ja tarkoituksellisesti sulkenut pois mahdollisuuden soveltaa JYSE Palvelut 2014 ehtojen kohtaa 9.7, jonka mukaan palveluntuottajalla olisi mahdollisuus vedota yleisen kustannustason nousuun hinnankorotusperusteena.

Koska hankintasopimuksen hinnankorotusehto on edellä mainituin perustein kohtuuton, on sitä sovitettava ja myös tällä perusteella Loviisan kaupungin tulisi oikaista antamansa viranhaltijapäätös (*Liite 1*).

2.5. Hinnankorotus 1.4.2023 lukien

Nyt puheena olevassa hankintasopimuksessa on tarjotun mukaisesti sovittu erikseen hinta ajanjaksolle 1.1.2023-31.3.2023 ja 1.4.2023 lukien. Vastaavasti hinnankorotusehdotukset on tehty erikseen kummallekin ajanjaksolle hinnan ollessa korkeampi 1.4.2023 voimaantulevan mitoituslain muutoksen myötä (mitoitus 0,7).

Loviisan kaupunki on viranhaltijapäätöksessään hylännyt Esperri Care Oy:n hinnantarkistusesityksen kokonaisuudessaan ajanjaksolle 1.4.2023 lukien sillä perusteella, että hoivamitoitusvaade tulee mahdollisesti olemaan odotettua pienempi (0,65) ja, että Esperri Care Oy:n voidaan katsoa sisällyttäneen tarjoamaansa hintaan 1.4.2023 lukien vähintään 0,65 mukaisen mitoitusvaateen kustannusnousun ja lisäksi palvelujen tuottajahintaindeksin mukaisen hinnankorotuksen eikä Esperri Care Oy:llä siten olisi oikeutta tarjotun hinnan korottamiseen 1.4.2023 lukien. Loviisan kaupunki on kuitenkin pidättänyt tulevalle hyvinvointialueelle oikeuden neuvotella hinnankorotuksesta myöhemmin, kun lakimuutoksen mitoitusvaikutus on tiedossa.

Loviisan kaupunki vetoaa 1.4.2023 lukien annetun hinnankorotusehdotuksen hylkäämisessä olosuhteiden mahdolliseen muuttumiseen sopimuksen solmimishetken ja nykyhetken välillä. Mikäli Loviisan kaupunki ei ole valmis ottamaan olosuhteiden muutosta kustannusnousun osalta huomioon Esperri Care Oy:n hinnantarkistuksessa, on

Esperi Care Oy:n vastaavasti vaadittava hankintasopimuksen ehtojen noudattamista ottamatta huomioon mahdollisia olosuhdevaiikutuksia.

2.6. Hankintasopimuksen irtisanominen

Esperi Care Oy on 10.10.2022 ilmoittanut kirjallisesti irtisanovansa nyt puheena olevan hankintasopimuksen päättymään 9.4.2023. Irtisanominen on kuitenkin ehdollinen siten, että Esperi Care Oy on valmis perumaan irtisanomisen ja jatkamaan palvelutuotantoa, mikäli yksikön (Loviisan Ulrika) tällä hetkellä kannattamaton tilanne paranee alkuvuodesta ja asukassijoituksia saadaan lisää.

Nyt käsillä oleva hinnankorotusasia voi vaikuttaa merkittävästi yksikön kannattavuuteen ja toiminnan jatkuvuuteen. Mikäli hinnankorotukset jäävät ehdotettua 8,92 % pienemmiksi, ei Esperi Care Oy:llä ole edellytyksiä jatkaa yksikön toimintaa edes asukaspaikkasijoitusten kasvaessa.

2.7. Viranhaltijapäätöksen virheellinen indeksiluku 117,1

Oikaisuvaatimuksen kohteena olevassa viranhaltijapäätöksessä 4.11.2022 (*Liite 1*) on esitetty, että lähtöindeksinä tulisi käyttää sopimukseen kirjatun pisteluvun 111,00 sijasta toukokuun 2021 viimeisintä julkaistua pistelukua 117,1, vaikka sopimuksessa on edellä kerrotusti vahvistettu pisteluvun olevan mainittu 111,00 ja tähän tietoon Esperi Care Oy on voinut luottaa solmiessaan sopimusta.

Edellä mainittu pisteluku 117,1 on joka tapauksessa virheellinen Loviisan kaupungin esittämän hinnankorotusehdon mukaan, sillä sopimuksessa mainittu toukokuussa 2021 viimeisin julkaistu pisteluku (Palvelujen tuottajahintaindeksi Q, BtoB) ei ole 117,1 vaan 115,6.

Vuoden 2021 toukokuussa viimeisin julkaistu pisteluku on 115,6 (sotepalvelut Q, BtoB). Tämä luku on siis julkaistu 26.4.2021 (Q1) (ks. https://www.stat.fi/til/pthi/2021/01/pthi_2021_01_2021-04-26_tau_002_fi.html).

Loviisan kaupungin viranhaltijapäätöksessään esittämä pisteluku 117,1 (sotepalvelut Q, BtoB) on julkaistu vasta 26.7.2021 (Q2) eli kyseinen pisteluku ei ole voinut olla saatavilla vielä toukokuussa 2021. (ks. https://www.tilastokeskus.fi/til/pthi/2021/02/pthi_2021_02_2021-07-26_tau_002_fi.html).

Laskettuna oikealla toukokuussa 2021 saatavilla olevalla pisteluvulla 115,6, tulee korotusprosentiksi 4,58 % (kuten alla lisätyssä taulukossa on esitetty).

2021Q1 PISTELUVUN KÄYTTÄMINEN

Palvelun kustannusmuutos		Tuottajahintaindeksi Q Terveys- ja sosiaalipalvelut (2015=100)	
Kustannusindeksi	Muutos	2021Q1	115,8
Tuottajahintaindeksi Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	4,58 %	Q2/2022	120,9
		Erotus	5,3

Näin ollen Loviisan kaupungin viranhaltijapäätös 4.11.2022 (*Liiite 1*) on joka tapauksessa virheellinen sekä lähtöpiisteluvun 117,1, että siitä johdettavan korotusprosentin 3,25 % osalta.

Mikäli vastoin Esperri Care Oy:n perusteltua näkemystä hinnankorotuksessa käytettäisiin lähtöindeksinä toukokuussa 2021 viimeisintä julkaistua piistelukua, on toissijaisesti vaadittavan korotuksen oltava vähintään **4,58 %** eikä 3,25 %, kuten Loviisan kaupunki on virheellisesti esittänyt viranhaltijapäätöksessään (*Liiite 1*).

3. Yhteenveto

Loviisan kaupungin perusturvajohtaja Carita Schröder on sekä sähköpostitse 24.11.2022 että suullisesti 2.11.2022 ilmoittanut Loviisan kaupungin hyväksyvän Esperri Care Oy:n 16.9.2022 hinnankorotuksen 8,92 % 1.1.2023 alkaen. Perusturvajohtaja Carita Schröder on antanut sitovan hallintopäätöksen, eikä sitä voida myöhemmin korjata Esperri Care Oy:n vahingoksi, sillä kyseinen Loviisan kaupungin väittävä virhe ei ole aiheutunut Esperri Care Oy:n omasta menettelystä.

Loviisan kaupungin perusturvajohtajan viranhaltijapäätöksessä on väitetty, että hankintasopimuksessa on tekninen kirjoitusvirhe piisteluvun 111,00 osalta. Esperri Care Oy:n näkemyksen mukaan kyseessä ei ole Loviisan kaupungin väittävä tekniseen virheeseen rinnastettava kirjoitus- tai laskuvirhe, sillä Loviisan kaupunki on laatimassaan hankintasopimuksessa selkeästi ilmoittanut lähtöindeksinä piisteluvun 111,00 ja lisäksi vielä vahvistanut kyseisen piisteluvun 111,00 lisäämällä luvun sisältävän Tilastokeskuksen taulukon sopimukseen.

Esperri Care Oy ei ole voinut tietää eikä sen olisi pitänyt tietää, ettei hinnantarkistuksen perusteena olisi tarkoitettu sovellettavan nimenomaan mainittua piistelukua 111,00, joten Loviisan kaupungilla ei ole oikeutta korjata kirjoitusvirheenä hankintasopimuksessa mainittua piistelukua. Toisaalta hankintasopimus on epäselvä ja tulkinnanvarainen piisteluvun sisältävän hinnankorotusehdon osalta. Epäselvää tai tulkinnanvaraista sopimusehtoa tulkitaan poikkeuksetta sopimuksen laatijan eli Loviisan kaupungin vahingoksi.

Edelleen Loviisan kaupungin viranhaltijapäätöksessä esittämä hinnankorotus 3,25 % ei olisi sopimuskumppani Esperri Caren osalta kohtuullinen, kun otetaan huomioon sopimuksen solmimishetken jälkeiset hoivapalveluiden tuottamiseen liittyvät

poikkeukselliset kustannusmuutokset muun muassa TES-korotuksissa ja inflaation osalta.

Nyt käsillä oleva hinnankorotusasia voi vaikuttaa merkittävästi yksikön kannattavuuteen ja toiminnan jatkuvuuteen. Mikäli hinnankorotukset jäävät ehdotettua 8,92 % pienemmiksi, ei Esperi Care Oy:llä ole edellytyksiä jatkaa yksikön toimintaa edes asukaspaikkasijoitusten kasvaessa ja tällöin hankintasopimus tulee päättyämään 9.4.2023 lukien.

Edellä mainituin perustein Esperi Care Oy:llä on perusteltu oikeus esittämäänsä ja jo perusturvajohtajan aiemmin hyväksymään 8,92 % hinnankorotukseen.

Edellä mainituin perustein Esperi Care Oy vaatii 4.11.2022 viranhaltijapäätöksen kumoamista ja sen oikaisua käsittelemällä asia uudelleen ja hyväksymällä Esperi Care Oy:n hinnankorotusesityksessä 16.9.2022 ja tässä oikaisuvaatimuksessa vaaditun hinnankorotuksen.

Mikäli, vastoin Esperi Care Oy:n perusteltua näkemystä hinnankorotuksessa käytettäisiin kuitenkin lähtöindeksinä Loviisan kaupungin esittämää toukokuunssa 2021 viimeisintä julkaistua pistelukua eikä pistelukua 111,00, on oikea toukokuussa 2021 viimeisin julkaistu pisteluku 115,6 eikä 117,1 kuten Loviisan kaupungin viranhaltijapäätöksessä on virheellisesti ilmoitettu. Tällöin hinnankorotusprosentin tulee toissijaisesti olla vähintään **4,58 %** eikä viranhaltijapäätöksessä virheellisesti annettu 3,25 %.

4. Päiväys ja allekirjoitus

Helsingissä 16.11.2022

Esperi Care Oy:n ja sen tytäryhtiöiden puolesta valtakirjalla

Enni Kranni

Enni Kranni
Lakimies

Krallex Oy

Asiaa koskevat ilmoitukset ja tiedoksiannot pyydetään toimittamaan sekä asiamiehen prosessiosoitteeseen (enni.kranni@krallex.fi) että oikaisuvaatimuksen hakijan osoitteeseen (arne.kohler@esperi.fi).

LIITTEET

Liite 1, Perusturvajohtajan viranhaltijapäätös 4.11.2022 § 50

Liite 2, Hinnankorotusesitys 16.9.2022 Esperi Care Oy

Liite 3, Hankintasopimus 28.1.2022

Liite 4, Sähköpostiviesti perusturvajohtaja Carita Schröderiltä 24.10.2022